

VAŽNE INFORMACIJE O POSTUPKU ORGANA UPRAVE ZA JEDNAK TRETMAN

Organ uprave za jednak tretman ispituje pritužbe podnete zbog povrede obaveze za jednak tretman i kontrolu primene principa jednakog postupanja.

Ovaj organ **postupa u pravnim stvarima stranaka koji su pretrpeli diskriminaciju, to jest neravnopravno postupanje.**

Zakon o jednakom tretmanu zabranjuje diskriminaciju na osnovu zaštićenih karakteristika.

Zaštićene karakteristike su: pol, rasa, boja kože, narodnost, nacionalna pripadnost ili etničko poreklo, starost, maternji jezik, invalidnost, zdravstveno stanje, materinstvo (trudnoća) ili očinstvo, bračno stanje, seksualna orijentacija, polni identitet, društveno poreklo, imovinsko stanje, verska pripadnost ili pogled na svet, političko ili drugo opredeljenje, vrsta zaposlenja u pogledu delimičnog radnog vremena ili određenosti vremena zaposlenja, pripadnost udruženju za zastupanje interesa, ili neki drugi status.

Ako osećate da **zbog neke Vaše zaštićene osobine sa vama postupaju nepovoljnije** nego sa drugim licima u sličnoj situaciji, stupite u kontakt sa ovim organom.

OUIJ (EBT) je u mogućnosti da pokrene postupak **samo ako od dana saznanja o kršenju prava nije proteklo više od godinu dana, odnosno od dana kršenja prava nije proteklo više od tri godine.**

VRSTE DISKRIMINACIJE

Direktna diskriminacija podrazumeva slučajeve u kojima se prema nekom licu ili grupi zbog neke njegove zaštićene karakteristike postupa na nepovoljniji način nego što bi se prema nekom drugom licu ili grupi postupalo u uporedivoj situaciji.

Indirektna je diskriminacija kada je neka mera naizgled neutralna i nepristrana, dakle naizgled ne krši princip jednakog postupanja, ali lica ili grupe sa zaštićenim osobinama dovodi u posebno nepovoljan položaj.

Indirektna diskriminacija je na primer slučaj kada poslodavac bezrazložno propisuje kao uslov za prijem na određeno radno mesto 10 godina neprekidnog radnog staža, te tako isključuje mogućnost popunjavanja radnog mesta za sve one koji su radi porođaja i nege deteta prekinuli radni staž (dakle većinu žena između 25 i 35 godina).

Uznemiravanje obično podrazumeva jedan duži period, može biti i seksualno, ali i drugačije prirode. Ostvaruje se kada se prema nekom licu sa zaštićenim osobinama – zbog postojanja tih osobina – neko ponaša na način kojim povređuje ljudsko

dостоjanstvo sa ciljem ili posledicama nastanka zastrašujućih, neprijateljskih, ponižavajućih, osramoćujućih ili napadnih okolnosti.

Protivpravno odvajanje podrazumeva slučajeve kada se na osnovu gore navedenih osobina određena lica ili grupe ljudi odvoje od lica ili grupe koji se nalaze u uporedivoj

situaciji – a da to zakonom nije posebno dozvoljeno. U našoj zemlji je najčešći slučaj protivpravnog odvajanja odvojena nastava za romske učenike.

O retorziji govorimo kada se lica koja nastupaju protiv povrede principa jednakog tretmana stavljaju u nepovoljan položaj zbog tog njihovog nastupanja.

KO MOŽE DA SE OBRATI OVOM ORGANU, I PROTIV KOGA SE MOŽE PODNETI PRITUŽBA?

Zahtev za pokretanje postupka mogu podneti fizička lica (lično ili po punomoćniku) koja su pretrpila diskriminaciju, rukovodilac ili zastupnik pravnog lica, udruženje za zastupanje interesa odnosno grupe koje zastupaju kolektivne interese.

Može se podneti pritužba protiv:

- državne ili organizacije lokalne samouprave
- organizacije sa upravnim pravima
- organa Mađarske vojske ili policije
- komunalne i javne službe, ustanove za obrazovanje, socijalnu ili zaštitu dece, kulturu odnosno zdravstvene usluge,
- fondova dobrovoljnog osiguranja i privatnih penzijskih fondova
- partija i svih ostalih državnih organa

Organ uprave će postupiti po službenoj dužnosti protiv:

- mađarske države,
 - lokalnih i nacionalnih samouprava i njihovih organa,
 - upravnih organizacija, kao i protiv
 - organa Mađarske vojske i policije
- u slučaju da primeti povredu principa jednakog tretmana.

Ovaj organ može da postupa i u izvesnim slučajevima privatnih odnosa. Služba može da vrši istragu u pogledu:

- poslodavca u pravnom odnosu zapošljavanja,
- privatnih i društvenih preduzeća tokom korišćenja državne subvencije,
- ugostiteljskih, trgovinskih, odnosno kulturnih i zabavnih ustanova,
- podnosioca ponude za sklapanje ugovora odnosno tražioca ponude.

Organ nema pravo da postupa u svakom od slučajeva. Nema nadležnost, na primer, u pravnim odnosima u porodičnom pravu, između rođaka, ili u neposrednoj vezi sa verskom delatnošću crkvenih pravnih lica, kao ni u pogledu pravnih odnosa između članova organizacija u vezi sa članstvom.

Važno je znati da ovaj organ nema pravo da razmatra javnouppravne odluke i mere koje donosi Parlament, predsednik republike, Ustavni sud, Vrhovna revizorska služba, javni pravobranilac osnovnih ljudskih prava, sudovi i javna tužilaštva.

ŠTA TREBA DA SADRŽI ZAHTEV?

Podnosilac pritužbe treba da u zahtevu **podnetom u pismenoj** formi iznese verovatnoću da je pretrpio nejednaki tretman i da se ta diskriminacija **može pripisati zaštićenim karakteristikama podnosioca zahteva**.

U zahtevu treba navesti **ime i prebivalište podnosioca pritužbe, kao i izričiti zahtev upućen ovom organu da donese odluku, opis mesta, vremena i ostalih okolnosti radnje protiv koje podnosi pritužbu, odnosno poznate podatke prijavljenog organa ili lica**.

KAKO TEČE POSTUPAK?

Ako **organ** utvrdi svoju nadležnost u predmetu, **glavno je pravilo da razmotri činjenično stanje u okviru rasprave**, na kojoj će se saslušati podnosilac pritužbe i tužena strana.

Na molbu svedoka organ uprave će sa njihovim podacima postupati poverljivo, naročito u slučaju diskriminacije u pogledu pristupa zaposlenju, kada su svedoci zaposleni kod poslodavca protiv kojeg sa postupak vodi.

Rasprava je javna, ali ovaj organ može da isključi javnost sa dela ili sa cele rasprave u opravdanim slučajevima (na primer kada se radi o ličnim interesima maloletnog deteta).

PRAVILA DOKAZIVANJA

Obaveza podnosioca zahteva da izrazi verovatnoću

Podnosilac zahteva ne treba da dokaže već samo da izrazi verovatnoću da je pretrpio diskriminaciju, i da je stvarno ili po njegovoj pretpostavci za vreme diskriminacije posedovao zakonom zaštićene osobine, dakle da je pretrpio nejednak tretman je zbog njegovih zaštićenih karakteristika.

Pri zastupanju kolektivnih interesa – ako do diskriminacije još nije došlo – treba izraziti verovatnoću neposredne opasnosti od nejednakog tretmana.

Teret dokazivanja je na licu ili organizaciji protiv koje je pokrenut postupak Ako je podnositelj zahteva izrazio verovatnoću navedene diskriminacije, lice ili organizacija protiv koje je pokrenut postupak može da izbegne pravnu odgovornost ako dokaže:

- da okolnosti za koje je podnositelj zahteva izrazio verovatnoću ne postoje,
- da je primenio princip jednakog tretmana, jer nedostaje uzročno-posledična veza između zaštićene karakteristike i štete,
- u slučaju navedenom u pritužbi nije bio obavezan primeniti princip jednakog tretmana (zakon daje mogućnost u jednom uskom krugu, na primer kada je na osnovu vrste ili prirode posla opravdana primena srazmernog razlikovanja).

KAKVE ODLUKE MOŽE DONETI OVAJ ORGAN?

Ako se tokom postupka dokaže da je lice ili organizacija protiv koje je pokrenut postupak **povredio princip jednakog tretmana**, ovaj organ uprave

- može da naredi ukidanje nezakonitog stanja,
- može da zabrani nezakonito ponašanje u buduće,
- može da objavi svoju odluku o utvrđivanju kršenja pravila,
- može izreći novčanu kaznu u iznosu od 50 hiljada do 6 miliona forinti,
- može doneti odluku da strana koja je prekršila zakon snosi troškove postupka.

Organ, međutim, ne može da odredi materijalnu naknadu štete oštećenom i ne može narediti ni vraćanje u prvobitno stanje (na primer: ne može da obavezuje poslodavca da oštećenog primi nazad na prvobitno radno mesto).

Organ će u svakom slučaju pokušati da između stranaka **dođe do sporazuma**. Ukoliko su stranke spremne na to i ako je sporazum sklopljen u skladu sa zakonskim odredbama, organ uprave će svojom odlukom odobriti njihov sporazum. Odredbe sporazuma se mogu prisilno izvršiti isto kao i odluke kojima je utvrđeno kršenje zakona.

Postupak je oslobođen od takse.

KAKVA PRAVA IMAJU CIVILNE ORGANIZACIJE

U postupcima pokrenutim zbog povrede principa jednakog tretmana, na osnovu pismene punomoći oštećenog, društvene i organizacije za zastupanje interesa mogu postupati kao **zastupnici**. Ove organizacije takođe imaju takozvana **prava stranke** (obaveštenje, uvid u spise, pravo na davanje izjave).

Civilne organizacije u slučaju povrede prava ili neposredne opasnosti u interesu neke veće grupe koja poseduje zaštićene karakteristike (na primer: versko ubeđenje, invalidnost, seksualna orijentacija, rasna ili nacionalna pripadnost) mogu predložiti pokretanje **postupka pred organom uprave**.

Ove organizacije u gore navedenom slučaju zbog povrede principa jednakog tretmana **mogu pokrenuti parnicu i pred sudom zbog povrede ličnih prava, odnosno radni spor (zastupanje kolektivnih interesa).**

PRAVNI LEK PROTIV ODLUKE OVOG ORGANA UPRAVE

Protiv odluke OUJT **ne može se uložiti žalba**, ali na Upravnom sudu u Budimpešti i na Radnom sudu može se tražiti **sudska revizija** odluke. Postupak pred sudom je besplatan samo u slučaju da je tužilac lično oslobođen od plaćanja takse.

KONTAKT PODACI ORGANA

Poštanska adresa

1013 Budapest, Krisztina körút 39/B
Telefon: +36 1 795 2975
E-mail: ebh@egyenlobanasmod.hu
www.egyenlobanasmod.hu

Referente za jednak tretman možete posetiti i lično.

Njihove kontakt podatke možete naći na internetskoj stranici:

www.egyenlobanasmod.hu

TÁMOP-5.5.5/08/1

„A diszkrimináció elleni küzdelem –
a társadalmi szemléletformálás és hatósági munka erősítése”

Egyenlő Bánásmód Hatóság
1013 Budapest, Krisztina krt. 39/B
www.egyenlobanasmod.hu

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.